

Bestemmelser, hvorved Band kan afbenyttes paa en bedre og mere frugtbargjørende Maade end hidtil.

Sagb: Jeg skal heller ikke holde noget langt Foredrag, der kan udspinde Forhandlingen om denne nu vistnok temmelig uddebatterede Sag, i det Mindste hvad første Behandling angaar; men der er et Spørgsmaal, som jeg anser for at være af den allerstørste Bigtighed for Sagens videre Behandling, og som jeg derfor vil berøre. Det er Spørgsmaalet om den rette Opfattelse af det Retsspørgsmaal, som har udfyldt en væsentlig Del af de foregaaende Forhandlinger, nemlig om Bandlebsbredeierens Rettigheder. I saa Henseende tror jeg, at det er aldeles klart, at Bandlebsbredeierens Rettigheder hidtil kun have været en Brugsret. Jeg vil sige, at de Indvendinger, der ere fremsatte mod denne Opfattelse, snarere ere nye Vidnesbyrd for den end det Modsatte. Naar f. Ex. det ærede Medlem fra Aalborg (H. Steffensen) citerede § 67 i Anordningen af 29de Juli 1846 som Bevis for, at Bandlebsbredeierne havde Eiendomsret, nemlig: „Er Nogen ved Overenskomst eller Forlig bleven berettiget til at afbenytte Bandet fra et hans Jorder ikke tilgrænsende Bandleb til Forbedring af disse“, er det jo saa langt fra, at dette peger paa en Eiendomsret, at det tværtimod netop peger paa en Brugsret. Ordene lyde netop paa Afbenyttelsen af Band, paa Brug af Band, det er en ren Brugsret, her er Tale om. Som jeg allerede sidst tillod mig at udtale, tror jeg, at jo dybere man gaar tilbunds i Sagen, vil man finde det alle Vegne stadfæstet baade af Lovgivningen og af Praxis, at de store, af Naturen dannede Bandleb, Aaer og Floder og lignende, blive betragtede som almindelig eller, hvis man vil kalde det saa, offentlig Eiendom til fælles Afbenyttelse for hele det Dalftrøg eller Opland, hvorfra Bandlebet kommer. I Tidernes Løb er der ved Offre fra Private, ved Foretagender, der ere i værkstætte af disse, opnaaet Resultater, hvortil de kunne begrunde særlige Aldomster, og selvfølgelig er der derved opstaaet mange blandede Retsforhold, som ikke kunne udtømmes ved en enkelt Definition. Men hvad jeg bestandig vil hævde, er, at alle Vegne dreier det sig om en Brugsret, og man vil af Lovgivningen, som den er bleven til baade i dette og i det foregaaende Aarhundrede, se, at, naar man kommer ind paa Møllernes Forhold til Bandlebet, rører man ved

Noget, som er omgjærdet af Lovgivningens sædvanlige Beskyttelsesforanstaltninger for Eiendomsretten. De ville se, at, medens man kan disponere over Bandet til Brug enten til Overrisling eller de andre Foranstaltninger, som have været omtalte i tidligere Møder, kan man paa ingen Maade efter Lovens Bestemmelser og dens praktiske Anvendelse føre Bandet bort fra det Flobleie, hvor det hører hjemme. Det skal bestandig vende tilbage til det samme Flobleie, for at komme de samme Møllere tilgode. Der kan ikke være Tale om, at man kan føre det ad en Omvei uden om Møllerne, man kan ikke anvende det paa anden Maade end saaledes, at det vender tilbage til det Flobleie, hvorfra det er taget. Det ligger deri, at man erkender, at Bandlebsmøllernes Ret til Bandet nærmer sig mere en Eiendomsret, forsaavidt Bandlebs Arbeidskraft er uadskillelig knyttet til hele Bandlebsmængden. Medens Bredeierens Ret til at benytte Bandet til Overrisling eller Blanding af Kreaturer er en partiel Anvendelse, er derimod Bandlebsmøllernes Ret til at benytte Bandet som Arbeidskraft for sin Mølle mere umiddelbart knyttet til Massen. Smidlertid vil jeg indrømme, at i egenlig Forstand bliver det dog kun en Brugsret. Bandet forsvinder ikke i Bandlebsmøllen. Efter at Møllerne have benyttet den Arbeidskraft, som er i Bandlebet, gaar Bandet videre og skal lov hjemlet gaa videre til de nedensfor liggende Egne, som ogsaa have en Brugsret over det. Jeg formener altsaa, at alt det, som den foreliggende Lov omhandler, er i Grunden en Ordning af disse forskellige Brugsrettigheder, en Ordning af Brugsforhold. Bandet indeholder nærende Stoffer til Brug for Agerbruget ved Overrisling. Det indeholder nærende Stoffer for Fiskene til Gavn for Fiskeriet, og det indeholder ligeledes Arbeidskraft gennem sine Bandleb for Møllerne. Disse forskellige Slags Brug, der saaledes kunne gjøres af Bandet, hvor Retten til en Brug kan ligge hos een Mand, og Retten til et andet Brug kan ligge hos en anden Mand, er det, som gennem Lovgivningsmagten søges ordnet paa den billigste og retfærdigste Maade, og jeg kan ikke paa nogen mulig Maade se, at det foreliggende Lovforflag har forandret det tidligere Forhold i saa Henseende, eller, hvor det har tilføjet nye Bestemmelser, ikke har gjort det i Overensstemmelse med den strengeste Retsfærdighed og Billighed, naar man ser hen til den tidligere Ordning. Der blev til Støtte for den exceptionelle Ret, man vilde